

Tale til 22. juli-markeringen 2022

For ett år siden sto jeg her og holdt minnetalen ved ti årsmarkeringen for 22. juli og de brutale drapene som ble begått av en enslig, ung mann i det brutale terrorangrepet på regjeringskvartalet og Utøya.

Det var ti år siden Ingrid, Simen, Kujtim, Ali, Magnus, Synøve og Even fra Gjøvik hadde pakket leirsekken og gledet seg over årets høydepunkt – sommerleir på Utøya.

Det var ti år siden familien Flugstad Malmedal mottok den beskjeden ingen familie kan orke å motta – Even, sønnen var skutt og drept i det brutale angrepet på AUF sin ungdomsleir.

I år er det elleve år siden. For alle familiene som mistet en av sine kjære, for alle de overlevende og deres pårørende er sårene, tapet, sorgen og redselen fremdeles høyst tilstede i livene deres.

Kjære familie og venner av Even som er her i dag; jeg vet denne dagen er smertefull og vil for alltid være det. Derfor håper jeg dere kjenner varmen, støtten og medfølelsen fra hele Gjøvik.

22. juli 2011 er en del av vår kollektive historie. Det er ikke bare de som ble direkte berørt som trenger å heles, vi trenger det alle sammen. Fjoråret medbragte en rekke diskusjoner og samtaler omkring nettopp 22. juli, terroren og de underliggende holdningene og tankegodset. Men også viktigheten av å forebygge utenforskap og

konflikt gjennom en ytringskultur og en samfunnsstruktur som inkluderer og ivaretar ble satt på dagsorden.

Vi erkjente at vi ikke hadde gjort nok for ofrene etter 22. juli og vi erkjente at vi ikke i tilstrekkelig grad hadde tatt oppgjøret med terroristens uttrykte motivasjon for sine handlinger.

Så hvor står vi nå da i år? Er vi i mål, har vi tatt oppgjøret? Nei – jeg tror ikke det. Og ikke tror jeg heller vi skal sette en dato for når vi er i mål heller. Beredskap, krisehåndtering, debattkultur, inkludering og involvering er et kontinuerlig arbeid vi som samfunn alltid på utvikle. Men jeg håper og tror vi har kommet lenger i å våge og orke å ta de vanskelige debattene og å lete etter de vanskelige ordene.

Kommunestyret i Gjøvik har som dere hørte fra Jørgen tidligere her bevilget penger slik at ungdomsskoleelevene våre kan reise på Utøya og 22. juli-senteret. Demokrati og deltakelse, å gi plass til stemmene og rom til at ungdommene våre kan ta del i og bli glad i folkestyret vårt er avgjørende viktig for å forebygge utenforskap og sikre fremtidig fred.

24. februar 2022 og Russlands innovasjon av Ukraina har for alvor vist oss viktigheten av demokrati og folkestyre. Frie, uavhengige valg med bred deltakelse bidrar til tillitt, trygghet og sosial stabilitet i et samfunn. Terror har som målsetting å undergrave denne tilliten og tryggheten.

Natt til lørdag 25. juni i år opplevde vi dessverre nok en gang et brutalt angrep hvor flere ble skutt og skadet. Nok en gang ser det ut til at uskyldige mennesker ble terrormål fordi de de simpelthen er seg selv. Et selv terroristen ikke aksepterer. Nok en gang MÅ vi som samfunn orke å finne ordene for å ta debatten og samtalen om hvordan og hvorfor.

Eller som Frode Grytten skrev i diktet dere hørte Andreas her i sted formidle så sterkt; «Hei – hei, på tide å stå opp og forandre verden»